

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones mediocres sancti Bonaventure de tempore

Bonaventura <Sanctus>

Argentine, 14. III. 1496

De euangelio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31133

suam. sicut est magnus illud peccatū cōtra naturā. quod reliqua omnia peccata cōminuit. et in cōparatōne sua minimat exigua fore ostendit. Cuius sunt cornua decem. de quibus apostolus Gal. v. Manifesta sunt autē opera carnis. que sunt fornicatio. immudicia. impudicia. luxuria etc. Hi sunt decem viri leprosi. Luce. xvij. non quacunq; lepra. sed elephancie morbo percussi. Nam sic animal illud mole et magnitudine sua. cetera animalia excedit. ita peccatū ignominie ceteras peccatorum et viciorum turpitudines vincit. propter quod dicit. Steterunt a longe. quia filius dei a talibus se elongat. qui tunicā suā non modo cū militibus crucifixoribus suis temptat scindere et lacerare. et quantum in eis est turpiter et ignominiose maculare. Quasi tales tunicā christi diligenter. utique suā odirent. Canonica Jude. Odientes eam quae carnalis est maculatā tunicā. Sed quātūcūq; longe stant tales peccatores. tamē clamare debēt ad dñm p cōfessionem. ut det eis victoriam ptra beluam istā execrā-

dam. ij. Mach. xij. Judas dato signo suis dei victorie iuuenibus fortissimis electis nocte aggressus est aulā regiam in castris. et interfecit virozum quattuor milia. et maximū elephantorū cum his qui suppositi erāt. Amen.

De euangelio.

Ifer ma

a num tuaz et mitte in latus meū et non esse incredulus sed fidelis Johis. xx. Per manum beatissimi apostoli thome possumus intelligere perfectionē et integritatem fidei christiane. quia sic una manus in quibus digitos diuiditur. ita fides catholica sub quibus conditionibus continetur. videlicet ut sit fides una apud omnes. ut sit formata per dilectionem. ut sit distincta per articulos. ut sit feruida virtute animi. ut sit prompta in defensionem sui. Unde Christus. Unica formata. distincta. vel articulata. Quibus facit digitos. feruida prompta fides. Primus igitur digitus est. quia fides sit una generaliter apud omnes.

In octaua pasche

Siquidem fides est funda-
mentū omnīū futurū. et p̄ma
via credendi in deū. De^o au-
tē vn^o est p̄pter qd̄ nō erit ni-
si vna fides. Ep̄be. iij. Vna
fides. vnū baptisma. vn^o de-
us p̄ oīem. q̄ est sup̄ omēs z
p̄ omnia z in oīb; nobis. Hic
est titulus fidei xp̄iane quez
oīdit angel^o valeriano sp̄o/
so beate cecilie. et respondit.
q̄ nihil verius credi posset.
nec in celo nec in terra. In h̄
em̄ q̄ fides n̄ra vna est et de
vno siue in vnū deū. p̄futat
error gentiliū q̄ colūt ydola
z opa manuū hoīm q̄ nō sūt
dij. sed ligna z lapides z cre-
atura aliq̄. Cōfutat etiā er-
ror manicheoz in vnitare fi-
dei xp̄iāe. q̄a ip̄i ponūt duo
p̄ncipia. z audent dicere de-
um bonū z deū malū. deum
lucis z deū tenebrarū. vnum
deū oīmvisibiliū. z altez om-
niū inuisibiliū creaturarū. Et
sic p̄tz q̄ nec paganis nec he-
reticis p̄t esse fides vna. q̄rū
rō z opinio ē diuersa. Se-
cūdus digitus est q̄ fides sit
formata p̄ dilectionē. qz dicit
Aug^o. sup̄ illud Ro. i. Iust^o
ex fide viuūt. q̄ fides accipit
trib; modis. s. p̄ eo qd̄ credit
z est virt^o Itē p̄ eo qd̄ credit

sed nō est virtus. z p̄ eo qd̄ cre-
dit. Primo mō fides ē q̄ cre-
dunt q̄ non vident. z opat p̄
dilectione q̄ vere ē xp̄ianoz.
Secūdo mō fides ē q̄ credun-
tur q̄ nō vident. sed ē sine di-
lectiōe. q̄ est demonū. z noīe/
ten^o xp̄ianoz. Ja. ij. Demo-
nes credūt et contremiscūt.
Hec est informis q̄litas mē-
tis. Tercio mō accipit p̄ eo
qd̄ dicit in simbolo. Hec est fi-
des catholica quaz nisi q̄sqz
zē. Scdm̄ hoc ḡ videt acci-
pi intentio fidei trib; modis
videlicet p̄mo p̄ eo qd̄ credi-
tur cū amore. z hec est fides
formata. Alio mō qd̄ credit
sine amore. z hec est fides in-
formis. Tercio mō p̄ credi-
bili. scz p̄ eo qd̄ credit. Con-
tingit autē fidē formatā dici
trib; modis. Prim^o est deuz
credendo amare. Scds cre-
dēdo i eū ire Terci^o credēdo
ei adherere Amare p̄tiet ad
affectū Ire ad effc̄m Inhere
reho ad vtrūqz. Et fm̄ hos
modos distinguit fides for-
mata ab informi. Fides em̄
informis priuat affectiōe a/
moris. fm̄ qd̄ dicit. Cor. xij.
Si habuero oēm fidē ita vt
mon. t. c. ā. zē. Priuat etiā ef-
fectu debiti opis. fm̄ qd̄ dicit

Jaco. ij. Fides sine operibus mortua est. Itē nō uenit ei credēdo amare p affectū. nō credendo i eū ire p effectuz. priuat em vtroq; hec inherētia sine incorporatiōe. ne sit de corpore xpi. Terci⁹ digi-
tū est q fides sit distincta p articulos. qd necessariū ē. ne p errorem sim⁹ confundētes psonas aut subaz sepantes. Est aut articulus indivisibil veritas de deo artans nos ad credendū. Sūt aut. xij. articuli i simbolo aploz. z. xiiij. in simbolo sanctorū patrū. i. credo in vnū deū. Primum symbolū qd cōposuerūt. xij. apli. fuit pfiguratur Josue liij. in. xij. viris. quozū qlibet tulit lapidē vnum. z sic elegerunt. xij. lapides durissimos id est. xij. articulos d medio iordanis alueo. i. de medio scripturarū sctarū. vbi steterunt pedes sacerdotū. i. sanctorū patrū. patriarchaz z pphetarū. ponētes eos in loco castrorū. i. ecclie sancte. que pulchra est vt castrorū acies ordinata. vbi castra metāda erant eadē nocte. qz tota nocte pntis vite pugnat ecclia ptra diabolū. Marci. vi. Et circa quartā vigiliā noctis ve-

nit ad eos z iuenit eos labo-
rantes in remigādo. erat em p-
trari⁹ vent⁹. i. diabol⁹. Lan-
ti. iij. Surge aqlo z veni au-
ster zc. Sed articuli. xiiij. si-
gnati sunt Apoc. j. p illū qui
erat filius filio hois qui sede-
bat vl ambulabat in medio
vij. candelabroz aureorū. et
habebat. vij. stellas in dexte-
ra sua. Septez candelabra
aurea sunt. vij. articuli ad di-
uinitatis gloriam prinētes.
septē stelle sunt articuli septē
ad xpi hūanitatē singularitē
prinētes. Quos sane articu-
los nulli ignorare licet. ma-
xime viris prudētibz z exer-
citiis. q etiā tenent eos sci-
re explicite. pter vsū z p sue-
tudinē z doctrināz pdicatio-
nē. Qui em se psignat i noie
p̄ris z fi. z ff. quō igrare pote-
rit mysteriū trinitatis. z q fe-
stiuitatibz annuis iterest. q-
mō poterit ignorare christū
natū de maria vrgine. passuz
mortuū z sepultū. z cetera hu-
iusmōi. Sec⁹ esset si in here-
mo vel in silua extra hūanū
psortū aliq; simplex hō ha-
bitaret. sic brūs bndict⁹ qui
ignorabat diē solēnitatis pa-
sche. Sufficit q tales sciant
articulos fidei implicite. i. xij.

In octaua pasche

credant generalit̄ quod cre-
dit sc̄a mat̄ ecclia. Quar-
tus digitus est q̄ fides sit fer-
uida et vigorosa. non tepida.
Im̄ q̄ improperat dñs Apo-
cal. iij. anglo laodicie. Scio
opera tua. qz neqz frigidus es
neqz calidus etc. vsqz ibi. Sz
qz te. es et neqz frigi. neqz cali-
tus incipia te euomere ex ore
meo. Signant̄ dicit. vtinaz
frigidus esses aut cali. qz pec-
catores totalit̄ frigidi leuius
conuertunt̄ qz tepidi. sicut de
duro calculo citius excutit̄
ignis qz d̄ molli pumice. l̄ de
thopho. Unde dñs comen-
das feruore fidei ait Dat.
xvij. Si habueritis fidez si-
cut granum sinapis. dicetis
monti huic. transi hinc. et tra-
sibit. et nihil impossibile erit
vobis. Glo. Fidem pfectaz
dñs grano synapis cōparat.
q̄ licet sit in facie humilis. et
in aperto aparēs vilis vidē-
tibus. et nullarū viriū appa-
rens. sed p̄suris trita qd̄ in-
tus habet ostedit. In natu-
ris olerū et herbarū synape
p̄ciosissimū qd̄ reperit̄. Naz
de floribz eius apes impin-
guantur et letificant̄ sup flo-
res oliuarū et aliarū arborū.
Sic in p̄mitiua ecclia fidel

locū habuit. et p̄p̄o pati io-
cundus fuit. Actu. v. Iban-
apli gau. a p̄spe p̄ci. q. d. etc. et
ad Heb. xj. multa de hac ma-
teria dicunt̄. Quintus digi-
tus est q̄ fides sit prompta et
parata ad defensioneꝝ sui. f.
Petri. iij. Parati semper ad
satisfactionem om̄i poscenti
vos rationē de ea q̄ in vobis
est fide et spe etc. Cū em̄ p de-
fensione fidei loq̄mur. scim̄
quia nō fallimur. et si ignota
sit veritas cui assentimus.
Et ratio est. qz in defensione
fidei innitimur ip̄i veritati q̄
deus est. q̄ sicut nō potest fal-
li ita nec fallere. Un̄ Richar-
dus in p̄ncipio de trinitate.
Quotq̄t veraciter fideles su-
mus. nihil certi. nihil p̄stan-
tius qz que fide app̄hēdim̄.
Utimur itaqz in eoz attesta-
tione seu etiā p̄firmatiōe si-
gnis p̄ argumētis p̄digis p̄
experimētis. Utinā attende-
rent iudei. utinā crederēt pa-
gani. cū q̄nta p̄scientia cōso-
latiōe et securitate p̄ hac par-
te ad diuinū iudiciū poteri-
mus accedere. Nōne cū om̄i
fiducia deo dicere possum̄.
Dñe si error est. a teip̄o dece-
pti sum̄. Nam ista in nobis
tantis signis et p̄digis cōfir-

mata sunt. q̄ nō nisi per te fieri possunt. certe a sūme sanctis viris sunt nob̄ tradita. z cū summe auctoritat̄ attestacione pbata. teip̄o coope- rante z sermonē cōfirmante sequētibz signis. Amen.

Dñica sc̄da de epla.

Deus pas

cus est p̄ nobis vo-
bis relinquēs exē-
plum vt se. ve. eius. j. Pet. ij. Quattuor sunt xp̄i vestigia nobis p̄ exemplo imitatōis posita. Un̄ p̄sus. Si placet vt christi vestigia sc̄rā sequaris. Castus. inops. humilis simul z patiens habearis.

Notandū igit̄ in p̄mis q̄ vestigiuz castitatis xp̄i sūme necessariū fuit mundo. Omnis quippe caro corruerat viam suā. Propter qd̄ deus nō pepercit originali mūdo. sicut d̄r in Canonica Jude. sed deleuit eū aq̄s diluuij q̄i abluens fetorē luxurie z im- mūdicie ei⁹. vt purgat⁹ z lot⁹ dign⁹ esset recipere vestigia hu- manitat̄ z icarnatōis xp̄i. q̄ p̄ mūdicā castitat̄ habent. Siquidē castitas ē virtus

sub iugo rōnis libidinis im- petū refrenans. Qd̄ puenit om̄i statui hoīm. s. cōiugal̄. viduali z virginali. Venien- te em̄ xp̄o in carnez castitas locū h̄re cepit. q̄ pri⁹ parui p̄ cū habebat. et abiectū qd̄ et inutile reputabat. sicut pro- bat Greg. in omel. de ascen. dñi. vbi d̄c̄. q̄ tres legunt̄ as- sūpti in celū. Enoch trāstat⁹ est p̄ coitū generat⁹ et gene- rans. Helyas rapt⁹ est p̄ coi- tū generat⁹ sed nō generās. Xps̄ assumpt⁹ est nec p̄ coi- tū generās. nec p̄ coitū gene- ratus. In quo ostendit mū- dicitaz carnis nobis necessa- riam. Valet enim pro bo- nestate vite. quia castitas est p̄ edomandis vicioz fur̄is mundaz honesta totius cor- poris habitudo. Itēz pro integritate bone fame. Gre- gorius. Peccata carnalia li- cet minoris sint culpe q̄ spi- ritualia. tamen maior̄ sunt infamie. Item pro aug- mēto gratie. quia maior gra- tia inest castis et incorrupt̄ hominibus tam apud deuz q̄ apud homines. et etiam apud quedaz bruta anima- lia. sicut de vnicorne. z de sy- mia. que se castis hominibz